

Datasäkerhet hos räddningskårer

För att göra bra släckningar och andra insatser vid stora olyckor behövs insatsplaner, förteckningar över risker samt ibland detaljerade anvisningar om inträngning och avstängningar. Dessa uppgifter lämnas frivilligt till räddningskårerna ibland finns också en skyldighet att lämna dem. Planerna och annat som förberetts används vid övningar, vid brandsyn och vid bränder och andra olyckor mm.

Planerna är lätt tillgängliga i samband med larm. De är uppdaterade vilket kräver ganska stora arbetsinsatser. Efterhand påföres allt mer uppgifter som t ex var det finns explosiva varor, larm och olika larms omfattning. Kanske till och med värdesaker som kyrksilver förvaras och vem som har nyckeln dit. Planerna förvaras på brandstationen. Ibland också i fordonen.

För att genomföra en släckinsats i en komplicerad anläggning behövs bra ritningar. Ofta behövs byggnadsritningen. Ibland klarar man sig med en enklare översikt. I vissa fall går det lika bra utan skiss, jag menar att små byggnaders speciella problem kan beskrivas i text och en skiss behöver bara visa var det t ex finns släckvatten. Vissa ritningar ska vara lätta att få fram snabbt medan andra kan hämtas fram i ett senare skede. Det är sällan nödvändigt att ha ritningar för den första insatsen. Ibland finns ju också automatlarmritningar vid anläggningen.

Idag kommer inte obehöriga åt dessa planer eftersom de finns i bemannade eller låsta lokaler. Och vem vill egentligen se dem? Det måste man tänka på. Det är inte bara militära installationer som kan vara av intresse för obehöriga. Inbrotts-tjuvar, sabotörer eller konkurrenter kanske kan ha en önskan att ta del av uppgifter. Någon kanske bara vill veta vad som finns, ställa till oreda eller rent av tända eld på en anläggning. Insatsplanerna kan ge hjälp i sådana ansträngningar.

2

Varför nu allt detta då? Jo, datoriseringen medför att arbete med att revidera och upprätta ritningar har blivit mycket enklare. Göra skisser går lätt och det finns också teknik för att hantera stora ritningar. Samtidigt ökar risken att någon obehörig kopierar vad som finns lagrat. Denne får då tillgång till all lagrad information och den är känslig. Om en pärm försvinner eller kopieras upptäcks det men om någon har kopierat en dators innehåll är upptäckt svårare.

Det kan framföras önskemål från andra myndigheter att få tillgång till den information som lagras i räddningskårernas FENIX-system. Det har vi nekat till inom ramen för samordningsprojektet Datastöd i räddningstjänsten. Bl a finns önskemål om insyn från hälso- och miljöskyddsförvaltningar. Uppgifter kan jämföras med varandra men olika lagar ger olika skyldigheter att lämna uppgifter. Det är inte självklart att de kan spridas mellan myndigheter med olika ansvar. Företaget som lämnar uppgifterna till räddningstjänsten gör det för att underlätta ett räddningstjänstuppdrag.

Var alltså mycket försiktiga med innehållet i era datorer. Fantisera om vad som kan hända om någon som inte ska ha reda på uppgifterna ändå får dem. Ni ska också kunna redovisa vilken säkerhet ni har i era system för dem som lämnar uppgifterna. Det synsättet motsvarar vad som gäller för t ex nyckelhantering. Dessutom tillkommer datalagens regler om personregister. För dessa krävs antingen licens eller tillstånd av datainspektionen.

Och var särskilt försiktig när ni börjar använda ritprogram i datorerna. Kanske det bara ska användas för att göra skisser som tas ut på papper eller kanske utrustningen ska hållas inlåst.

Ny teknik ger räddningstjänsten nya möjligheter till att bli effektivare men det blir också alltså nödvändigt att tänka på säkerheten och integriteten hos den som man ska hjälpa.

Björn Albinson